

ПОЖОВКЛІ
ЛИСТКИ

30

РІЧЧЯ СМЕРТИ
ПОЛКОВНИКА
Е. КОНОВАЛЬЦЯ

0.0.0.0.0.0.0 0.0.0.0.0.0.0.

ВИДАННЯ 20^т ВИДІЛУ О.Д. В.Ч. РОЧЕСТЕР, Н.И. 1968

В ТРАГІЧНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПОЛКОВНИКА Е. КОНОВАЛЬЦЯ.

Тридцять років тому в Роттердамі згинув трагічно Провідник Українських Націоналістів полковник Євген Коновалець. Переглядаючи позовклі листки преси з того часу, хочемо пригадати собі, який був відгук на цю трагічну подію серед української еміграції в той час в Америці та як реагувала вона на цю сумну вістку.

В першій мірі побачимо, яку велику роботу вела Організація Державного Відродження України /ОДВУ/ в Америці і які великі були патріотизм і жертвенність українця-заробітчанина на американському терені того часу. Кожний працював та жив з думкою про поворот в Рідний Край і виховував своїх дітей в українським дусі, чого доказом є тепер їх свідомість.

В тридцятих роках полковник Євген Коновалець відвідував більші скупчення української еміграції в Америці та в Канаді. Всюди Він знаходив моральну та матеріальну піддержку для української справи.

Тож, коли в травні 1938 року пронеслась вістка про вбивство Полковника, здригнулась "американська Україна". Протестаційні віча, демонстрації, жалібні академії та панахиди відбувались в кожній українській громаді.

Ми сьогодні хочемо пригадати нашій українській громаді про ті сторінки нашої історії та про ідейність і жертвенність українського емігранта-заробітчанина того часу. Рівнож пригадаємо многогранну працю Організації Державного Відродження України, яку вона провадила в той час тут, в Америці. Тому перегорнімо ще одну сторінку нашої історії та пригадаймо про трагедію всього страждаючого українського народу.

Не забудьмо згадати і про нашого ворога - московсько-імперіялістичний комунізм, який загарбав наші землі, поневолив наш народ і сьогодні простягає свої закривавлені руки по решту вільного світу. Також маємо пам'ятати, що перед тим самим ворогом дрижить тепер і найсильніша держава світу Америка, свободою якої ми маємо тепер нагоду користуватись, але якої бракує нашим рідним в поневоленій Україні.

Тому пояснюємо всім іншим народам, особливо американцям, що український народ боровся проти комунізму від самого початку появи московсько-комуністичного загарбника, який поневоляє свободолубні нації та хотів би далі поневолити весь світ. Він хотів би винищити наш народ і вимордовує наших найсвідоміших людей та провідників. І одною з найбільших втрат нашого народу було вбивство комуністичним агентом полковника Євгена Коновальця на брукках міста Роттердаму.

Сьогодні, в тридцяті річницю Його трагічної смерті, випускаємо цю скромну збірку передруків з "позовкліх листків" преси, щоб нагадати...

Управа 20-го Відділу ОДВУ.

Рочестер, Н. Й.

Травень 1968.

ВІД ВОЖДА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

ДО

Чесного Українського Загалу

Відділів ОДВУ й УНО

Відділів Чорноморських Січей

Відділів Стрілецької Громади

Поодиноких суспільно-громадських Організацій

в Зєдинєних Державах П. А., Канаді й Аргентині

ПЕРЕСИЛАЮ ДРУЖНІЙ ПРИВІТ І ЗАЗИВ!

Стан, що заіснував сьогодні на всіх українських Землях, саме посилені ворожі наступи на організований націоналістично-революційний Рух кладе на нас усіх особливші обовязки. Ті, що станули чинно на революційному шляху й ті, що віру мають в остаточну перемогу правди над неправдою, світла над темрявою, волі над неволюю мають доказати цю віру не тільки огненими словами, але засвідчити, що клич „власними силами” це не пусте слово, а дійсність, підтверджена нашими жертвенними ділами. Саме в отой історичний час, що вирішуватиме, на довгі роки наперед, долю роздертої й порабощеної Батьківщини мусимо скласти іспит нашої зрілості: мусимо вміти протиставитися всім перешкодам, уміти втриматися на раз занятих позиціях. Цього доконаємо тоді, коли не впадемо на дусі, коли буде в нас велика відданість визвольній справі й коли ми всі разом і кожний зокрема будемо здібні на великі жертви.

Свідомий відповідальності, що а нас всіх лежить, свідомий усіх труднощів, що перед нами накопичені ворогами й своїми таки малодухами, я — як Голова Організації Українських Націоналістів, ЗАКЛИКАЮ в той важливий і трудний час увесь свідомий Український Загал у Америці, зокрема всі Відділи й Члени цих Організацій, що станули на революційно-визвольному ґрунті **ДО ПОСИЛЕНОЇ ПРАЦІ Й ЖЕРТВЕННОСТІ ДЛЯ ПІДТРИМКИ НАЦІОНАЛІСТИЧНО - РЕВОЛЮЦІЙНОГО ФРОНТУ.**

Я, вперше, на протязі 14-літнього існування й діяльності організованого, революційного Руху, звертаюся з отим зазивом у такій безпосередній формі. І роблю це свідомий відповідальності кожного мого слова. До цього приволою мене вага переломового історичного часу, що його переживаємо й свідомість сумних наслідків, які виринули б, коли б ми цю хвилю прогавили.

Вірю, що серед свідомого Чесного Загалу й серед організованого Членства цей мій заклик не мине безслідно, що Ви доложите Всіх можливих зусиль і станете в допомогу визвольній боротьбі, словом і ділом підтримаєте тих, що стоять в затяжній борні й уможливіть доконати цього діла, за яке страдали, кров проливали й життя давали цілі покоління. А це діло — **ВОЛЯ НА СОБОРНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ!**

СЛАВА УКРАЇНІ!

ЕВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ.

Постій, в місяці жовтні 1934-го року.

Полковник Євген Коновалець
(* 14. VI. 1891 — † 23. V. 1938)

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

I

На гноїщах Європи ми, як черви,
В'ємось, або без руху лежимо...
Натягнуті, як струни, наші нерви,
І люто б'є по них життя само.

Не відчуваємо уже ударів,
Не лічимо розбитих струн.
Однаково: з якої хмари
Стрілою кине в нас Перун.

Все дужче сивіє волосся
І гнуться голови сумні...
Так гнеться кинуте колосся
І губить зерна запашні.

Куди іти, і де й кого благати?!
Були ми скрізь, благали ми усіх...
Одні вмивали руки, як Пілати,
А другі кидали на сміх.

Молились ми, та з неба Бог великий
Дивився байдуже на нас...
І глузвивав ще більше ворог дикий
І кидав камені образ.

З орлів нестриманих, крилатих
Ставали ми пінгвінами без крил,
Серед хрестів, серед борців розп'ятих
Шукали місця для своїх могил.

Були ми всі безбарвні, рівні, сірі...
Усі однакові: безсилі і смішні...
Ніхто не зважиться летіти в ірїї
Крізь хмари чорні і страшні.

II

Але не всі поволі догнивали, —
Лишалася ще молодь вогняна,
Світили їй, так зблизька, ідеали,
І снилась їй країна чарівна.

Що їм були і хмари, й дні похмурі,
Ворожий гнів і дикий сміх...
Назустріч вітру, грому, бурі
Були відкриті груди їх.

І спіла думка їх, з життям зливались мрії —
Ввижалась перемога їм...
Співали дзвони їм то Юра, то Софії,
Гремів гармат майовий грім.

Старих покинули: «Не вірите — вмірайте,
Ми ж віримо, ми прагнемо боротьби...
Моліться, плачте і благайте,
Нових панів відшукуйте, раби...»

А ми ішли і знову йдем без.. зброї:
В серцях її кують нам ковалі!
Не родяться, а творяться герої
В бою за волю рідної землі.

Ти нас веди, досвідчений вояче,
Ми віримо, ми коримось тобі...
Тепер не ми, а ворог наш заплаче
І прокляне останній бій.»

III

В маленьких людях — дух малий...
Вони малі — малого тільки й хочуть.
Ідуть дорогою, не збочуть,
Бояться ночі, навіть мли.

Літати, падати стократ
І знов шукать стежок в незнане —
В них ні бажань, ні сил не стане,
Вони родилися — для хат.

Сидить в тепленькому взимі,
У холодку дрімати вліті,
Сушить грушки, плекати квіти,
Ходить з ліхтариком в пітьмі.

На еміграції вони
Придбали дещо, слава Богу,
І, мабуть, стане на дорогу,
Як трісне «царство сатани».

Але коли — ніхто не зна...
Листи не йдуть, чутки зблудились...
Казали щось, та помилились:
Сам, мабуть, ширить «Сатана».

І так ідуть — плывуть літа...
В колодочки вже вбилися діти...
«Що ж, будем ждати і терпіти,
Нести, згинаючись, хреста».

IV

В великих людях — вільний дух
До тіла людського прикутий...
Їх вабить крила розгорнути,
Їх кличуть простір, воля, рух.

Вони не заснуть і вночі!
Їх будить зойк і крик народній,
Вони то в небі, то в безодні,
Їм сниться слава і мечі.

Що стіни — мури? Розвалить!
Що скелі — гори їм?! Розперти!
Перемоги, або умерти, —
Однаково: прекрасна мить!

Життя для них — це боротьба,
Вони родилися для чину,
Розкуть закуту Україну,
Звільнити вічного раба!

Це — зміст життя їх, це мета,
Це — їм призначена дорога,
А там за нею — перемога,
Квітка і брама золота.

І йдуть вони, і безліч їх
Упало славно на дорозі,
Ні плач, ні ворога погрози
Не здержать радісний потік.

V

Ой лийся, лийся, річко бурхлива,
Хоч напилася до сходу нива,
Не напилася води, а крові,
Аж страшно стало вже мужикові.

Кров'ю залита вже кожна хата,
Діти голосять над трупом тата,
Мати, як крейда, лежить зомліла...
Хіба ти, річко, цього хотіла?!

VI

Не спить Отаман... Думає думу,
Пильно він слухає нашепти шуму,
Шуму рожевого, хвилі розбитої,
Ниви червоною кров'ю политої...

«Стане!» — сказав він, «та не спочинемо,
Хвилі розбурхані далі ми кинемо,
Кинем на ворога, ката одвічного,
Втопимо лютого змія північного...»

І через скелі і мури поставлені
Литися стали струмочки скривавлені,
Стали надії квітами сходити,
Очі заплакані радісно зводити.

VII

Не спав і гад. Гадючий розум
І дні і ночі працював...
Він вдома правив роги козам,
За домом яструбом літав.

У саме серце цілив з лука,
Але стріла не долетить...
Аж ось повзе якась гадюка,
І змій з гадюкою сидить.

Готовий плян і всі деталі.
Все точно зважено на грам...
... Радіє змій в кремлівській залі,
... Повзе гадюка в Роттердам.

VIII

І приповзла, і Отамана
В обійми юдині взяла.
І не збагнув: чи в серці рана,
Чи це нектар вона влила.

Лежить, не знає він і досі,
Вино, а чи отруту г'є,
Хоч рідний хтось над ним голосить,
І побратим меча кує.

IX

Курява. Пісня: «... Сотня поляже,
Тисяча натомість стане до боротьби...»

Йшли діди на муки, підуть і правнуки»

Могіла Є. Коновальця в Роттердамі

СПІШІМ З ПОМІЧЧЮ РЕВОЛЮЦІЙНОМУ ФРОНТОВІ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ В КРАЮ!

УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ!

Український Нарід, що з власної, чи чужої вини, віки тому перестав бути для світу живим і самостійним твором, по довгих віках неволі, по численних та неуспішних, бо основно непередготованих, спробах визволитися, блукаючи манівцями по облудних шляхах фальшивого світу, поневірюваний і обезчещений, — вкінці відкрив свою правду в собі самому та викресав із себе іскру хотіння здобути свою волю власною силою. Зродилася ця Його сила на кістках непамятних поколінь, що згинувли на широких полях України, будьто в боротьбі за батьківщину, будьтеж в лютому ворожому ярмі. Могутній Дух Українського Народу, Його нестримне хотіння бути вільним, улицетворилося в наявній, діючій силі — в **УКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛІЗМОВІ**.

Над пропастю безнадійності, над якою опинився Український Нарід, залунав клич **ІДЕЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ**, що схопив молоде українське покоління та повів його слідами його предків,

на шлях героїських діл,

на шлях ідеї, відваги й відданості народові — що веде до слави й могутності Нації,

на шлях, яким тільки вільні духом поступають,

повів його до досягнення національного ідеалу — **САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ**.

Віднайшов себе Український Нарід та пішов за духом Національної Революції, одинокої ясної зорі в безпутній Його віковичній мандрівці.

І тепер, коли клич Українського Націоналіста-Революціонера стався кличем неунікнимого кінця окупантів на Українських Землях, — вороги **ПОСТАНОВИЛИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ ЗНИЩИТИ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ФРОНТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ**.

Порушили вони всі пекольні сили, щоб того довершити, а найбільших співпрацівників у цьому ділі знайшли вони — на жаль — в самих таки Українцях — у всіх тих, котрим приземне рабство не дозволило прилучитися до епохального, стихійного визвольного націоналістичного руху, в усіх тих, що разом тво-

рять одну групу „не-націоналістів” та яких назви зайвим є згадувати.

Український Нарід, що хоче бути вільним, що бачить що свою волю на шляху власного чину, а не в чужій ласці чи допомозі, на шляху кривавої боротьби, а не накладування та боргування з ворогами, — завдяки, головню, нездарності й безхребетності Його наскрізь опортуністичних шарів, завдяки тим, що в угодах з ворогами викривляють Його національні ідеали, станув — ось тепер, в **біжучій хвилі** — перед великою загрозою знищення Його визвольного революційного фронту, а саме — **знищення ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ**, одинокої сили, на яку Він може уповати в своїх визвольних змаганнях.

Вороги повели інтензивну нагінку на „загибель” О.У.Н., на всіх теренах і водночас: при допомозі концентраційних таборів і наглих судів на рідних землях, як теж при допомозі дипломатичних впливів за кордонами, де хочуть знищити наші національні центри та в цей спосіб унеможливити відновлення з закордону революційного руху в краю, коли б його там здушено.

І теперішній грізний для О.У.Н. момент, це момент, що вирішить долю Українського Народу на довгі часи. Це момент, що — сміливо це можна сказати — **вирішить про це, чи Український Нарід визволиться в найближчих часах, чи теж залишиться в неволі на дальше.**

Настав момент, де особиста жертва кожного Українця є нічим, супроти життя цілої Української Нації.

І ось в цей момент, ми кличемо до Вас, Українські Націоналісти в Америці: **Докажім, що ми є живою частиною Великого Українського Народу! Докажім, що незнищеним є Його Дух, що ми навіть з далекого кінця світу віємо боротися за волю України!**

На нас, як на українську еміграцію, в цей загрозливий момент спадає історичний обов'язок:

ПОМОГТИ О.У.Н. ВІДПЕРТИ ЗАВЗЯТТИ НАСТУП ВОРОГІВ НА РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ФРОНТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

Не з гелким серцем, а в глибокому розумінні важливості сучасного моменту нам приходить ствердити ось це: **від того, що тепер**

зробить наша еміграція в Злучених Державах і Канаді, головне від того, що зробить О.Д.В.У., залежить в незвичайно великій мірі це, який оборот візьме справа визволення Українського Народу на будуче!

Нераз, дотепер, перекидалися ми фразами про „велику роль української еміграції в Америці в боротьбі за вільну Україну”, покликуючись на зразки еміграцій ірландської, чеської, польської та прочих. Тепер життя поставило нас перед дійсною konieczністю таку роль відіграти.

Тепер, власне, пора, щоб ми почали бути „ірландською” чи „чеською” еміграцією, коли ходять про сповнення нашого національного, українського, обов'язку.

Були часи, що українська еміграція в Америці спромоглася на величаві подвиги матеріального характеру. Відбувалися масові акції, що у висліді приносили небувалі суми пожертв українського громадянства на українську справу. Бувало часто, що самі цілі навіть не оправдували таких масових акцій і тільки дух великого патріотизму гнав нашого емігранта до цієї праці.

Настав час, де ми, стоячи перед загрозою заляди бойових сил Українського Народу, мусимо відновити старі наші подвиги, мусимо видвинути нового клича до боротьби, так сильного, щоб він залунав по всій еміграції та щоб звернув її увагу на страшне положення в краю й кинув її у вир завзятої праці на протяг якогось часу, до праці над зібранням всіх засобів, щоб тільки вратувати підвалини фронту Української Національної Революції.

Мусимо запалити українську еміграцію в Америці горючим вогнем хотіння: **видержати сильний наступ ворогів!**

На протязі свого існування О.Д.В.У. перший раз буде поставлена на дійсну спробу її сил, а все її членство на спробу його моральних та ідейних вартостей. О.Д.В.У. здасть іспит та викаже, наскільки крайова організація О.У.Н. може на неї уповати. Вона викаже, чи її праця оправдує її існування, як націоналістичної організації.

Організація Українських Націоналістів в краю зможе, безсумніву, видержати ворожий наступ та повести відповідну проти-акцію, якщо вона матиме потрібні засоби до матеріального закріплення своїх центрів, так в краю, як і за кордоном.

Нашим завданням є: **напружити всі наші сили, щоб ці засоби достарчити їй у потрібній кількості.**

Подаємо Вам до відома, що крайовій організації О.У.Н., для відпору ворожого наступу, потрібно на протязі року, числячи від тепер, **\$40,000.** — рівночасно проголошуємо, що організація О.Д.В.У. має за обов'язок ці гроші роздобути на протязі одного року, числячи від тепер.

На цьому історичному роздоріжжі Його шляхів, Український Нарід, якщо хоче жити, мусить здобути на грімкий і могутній оклик: **„ХОЧУ І БУДУ ЖИТИ!”** — Ми, Українські Націоналісти в Америці, члени О.Д.В.У., мусимо рішучо й одногослоно заявити: **„МУСИМО ВИКОНАТИ ЦЕ, ЧОГО ВІД НАС ВИМАГАЄ СПРАВА!”**

У цей критичний момент кожний відділ О.Д.В.У. і все його членство, має за обов'язок скласти рішучу й зобов'язуючу заяву, що на протязі року, від тепер, він **зовсім певно** придбає відповідну суму.

Найправильніший підхід до справи збірки згаданої суми \$40,000, це відповідний розподіл цієї суми на поодинокі відділи, в залежності від їхніх сил.

На самий початок зголосився II-гий відділ О.Д.В.У. з Нью Йорку, якого членство заявило письменною декларацією, підписаною Управою відділу, що на протязі року, від тепер, придбає \$2,000. — За ним послішив 10-тий відділ, також з Нью Йорку, який зложив таку декларацію на суму \$1,500. —

Орієнтуючись на силах тих двох відділів та їхніх спроможностей, ми відповідно уявляли, по скільки можуть і повинні придбати всі прочі відділи. Суми ці вагаються в числах від \$200 до \$2,000. —

Крайовий делегат О.У.Н., О. Грибівський, перервав свою поїздку з відчитами по Америці та на днях виїздить у відвідини по всіх відділах О.Д.В.У., виключно в цілі з'ясування важливості та критичності сучасного моменту для Українського Народу. Він сам буде збирати такі заяви від відділів.

Успіх цієї широкої акції залежить від праці кожного члена О.Д.В.У., зокрема. — Тому змобілізуймо всі наші сили до цієї акції, киньмо в неї всю свою енергію, зробім її масовою, зробім її крикучою! — Хай вся еміграція бере в ній живу участь. — Напружим свої уми, щоб придумати способи збірки, використаємо всі можливості! — Працюймо над запевненням Українському Народові ясної волі й Самостійної Держави!

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.

GPU MURDERS UKRAINIAN LEADER

DIES FOR COUNTRY

COL. EVHEN KONOVALETZ,
Ukraine's greatest Nationalist leader, who was killed by an OGPU bomb in a Rotterdam coffee house. So does Soviet Russia work.

Col. E. Konovaletz Bombed in Holland

ROTTERDAM — Col. Evhen Konovaletz, Ukrainian's greatest Nationalist leader, the idol of 45,000,000 people and wartime military genius, was blown to death in a Rotterdam Cafe May 24th.

Russian OGPU agents placed a bomb in his coat pocket. The bomb exploded as he left the cafe, killing him instantly.

2ND ATTEMPT

Only three years ago, Soviet killers tried to destroy Col. Konovaletz in Geneva, but they were arrested and imprisoned.

In Rotterdam the Russian assassins followed Col. Konovaletz, despite the fact that he was traveling under a pseudonym, and killed him in a cafe.

HAND BOMB

A short time before the explosion Col. Konovaletz met a col. league in the coffee house to discuss Ukrainian affairs.

While they conversed, the Soviet "finger" men slipped in and surreptitiously placed a small package containing the bomb in Col. Konovaletz' overcoat pocket.

FRIEND HELD.

Another Ukrainian, named "Bora" also probably a pseudonym, was held by police for questioning after he had inquired for Col. Konovaletz at the latter's hotel.

"Bora" apparently had sought to warn the Ukrainian leader that the OGPU was trailing him, but arrived too late.

BOTH HAD MONEY

Customs authorities reported that both the Colonel and Bora had sufficient money to comply with immigration regulations when they entered the country recently.

No money was found on Col. Konovaletz' body or on Bora when he was arrested. It was surmised they had delivered the funds to another confederate.

The police would neither confirm nor deny this story.

CORPS COMMANDER

Col. Konovaletz was a corps commander of the Sichovi Striltsi during the war of independence from 1917 to 1920.

He was Gen. Simon Petlura's "right hand" man and fought Red and White Russians as well as Poles.

NEWS LATE

(In New York the first hint of the disaster was carried by the New York Times on May 26. In a dispatch from Rotterdam it said that the Nieuwe Rotterdamse Courant blamed the OGPU for the murder. Because the name given was "Novacs" it was not believed at first that Col. Konovaletz was involved. Cables from the Ukrainian News Bureau in Rome, Berlin, Paris and Amsterdam confirmed the worst.

Poland Scored by Ukrainians in Cleveland

Poland's treatment of its five million Ukrainian minority was today the target of an attack by the Ukrainian people living in the United States in their defense of their oppressed in Europe.

In Cleveland, support of their cause found expression in a resolution adopted at a mass meeting yesterday at the Ukrainian National hall, 2255 W. 14th St., which was one of many similar meetings held throughout the country in a nation-wide movement to help set up an independent Ukraine.

The movement is being sponsored by the Organization for the Rebirth of Ukraine which has headquarters in New York. The meeting was held under auspices of the society's local unit in cooperation with the United Ukrainian Organizations of Cleveland.

Text of Resolution

"We protest against the ruthless extermination of the Ukrainian national life," the resolution read in part, "against the colonization of the Ukrainian lands with Polish settlers and against the denationalization of the Ukrainian people."

The resolution goes on to attack "the policy of extermination as applied to the Ukrainians by the Polish government," which policy has been "evidenced by mass colonization of the Ukrainian land with Polish settlers, persecution of the Ukrainian school and of the Ukrainian language, mass trials of the Ukrainian patriotic youth and the destruction of the Ukrainian economic life."

"We pledge our support to the Ukrainians living in the ethnographical boundaries of Ukraine in their struggle for the re-creation of an independent Ukrainian state," the resolution concludes.

No Quarrel With Poles Here

"We have no quarrels to pick

with the friendly Poles living in the United States or any other country," said Omer E. Malisky, president of the United Ukrainian Organizations of Cleveland, speaking before the meeting.

"But when the Polish governmental authorities are determined to suppress and destroy every vestige of the Ukrainian life, and to utterly subdue the national feeling of the Ukrainians in their own territory, as descendants of that race it is our moral and God-given duty to rise in defense of our countrymen and to pledge them our undaunted support," he concluded.

The meeting was also addressed by Volodimir Dushnyck of New York, editor of the Nationalist, Ukrainian weekly there; the Rev. Basil Merinkiv, pastor of Sts. Peter and Paul Ukrainian Greek Catholic church; and the Rev. Michael Zarynyuk, pastor of St. Vladimir's Ukrainian Greek Orthodox church.

The Cleveland News, May 23, '38.

THE NATIONALIST

Published by
ORGANIZED UKRAINIAN NATIONALISM
IN AMERICA
P. O. Box 13, Station D, New York, N. Y.

Published Semi-Monthly in Two Sections

SECTION TWO

His Spirit Leads Us On...

The ethics, the philosophy of conduct, of the European nations at the close of the World War was at the opposite of the well known catch phrases employed by our American Statesman of that period.

"Democracy" and "self-determination" sounded well but were not heeded.

A free-for-all was the aftermath of the Great War, and "Might is right" again was adopted as the motto of the nations who found themselves in more favorable position than their victims.

Among the victims was Ukraine!

It was a dark period for Ukraine, when attacked by the invaders from without, and by a pernicious socialist philosophy of pacifism within. The nation which enjoyed independence for short while became enslaved again.

It was then that a group of warriors would not reconcile themselves to sitting idly by, while Ukraine tottered in slavery. It was then that an organization of Ukrainian Nationalists was formed to preach the philosophy of self-sacrifice for the welfare of a nation. To preach by word and by deed, that the freedom of Ukraine must be won on the battlefield.

Everywhere the Ukrainians in their own native land are outside the law, while the invaders has only tightened the chains of slavery upon the nation.

Everywhere the Ukrainians in their own native land are outside the law, while the invaders hand has reached into the generations to come, by making effort to deprive them of their name that would suggest that they are Ukrainians. Possessions, material as well as spiritual, are taken from them by brutal force, for they are even prevented to worship God as their forefathers did.

And in this black hour the enemy strikes at an institution which is the only source of hope to all Ukrainians... by murdering the Leader of Ukrainian Nationalists, the Leader of the all national Ukrainian movement for Liberation, the chief of 45,000,000 Ukrainians, Colonel Evhen Konovaletz, the Ukrainian resurrection of twenty years ago.

The news of the death of our Colonel was more than shocking. Somehow it defied all sense of truth and justice. This great man who placed the liberation of the Ukrainian people far above his own personal welfare was blown off the face of the earth at the command of "Stalin the Great" because they feared the strength of the ideal which Konovaletz represented. In murdering him our enemies think no doubt that they will at the same time kill our movement. In this they are definitely mistaken, for the death of the Ukrainian beloved Leader is not the death of his great ideal.

The enemy hoped to make the final mortal blow to any Ukrainian aspirations for freedom, but the murder of our Leader Konovaletz has illustrated more vividly than all these years of study and research into the political problems of Ukraine in what our enemies see their greatest threat. They themselves have shown us the way, for to all of us Ukrainians Col. Konovaletz was the incarnation of the highest ideal, that of Ukrainian Nationalism. We mourn his premature departure from our ranks. We regret that it was not fate to see Ukraine free.

POLISH AVALANCHE CONTINUES

The last few weeks witnessed a complete breakdown of whatever restraint there was preserved until now by the Poles in regard to the more than seven millions of Ukrainians in Poland. The new Polish onslaught has broken down upon Ukrainians with the force and fury of a ravaging storm. While only a short time ago some of the loyal Ukrainians still believed in the possibility of the normalization of the Polish-Ukrainian relationship, and even made certain official efforts in that direction, today that relationship resembles one of an ancient master — the occupant, and a slave — the oppressed one, who could be done away with in a manner that would please the master. All the essential consideration which a civilized state should have for its minority of another nationality, and the minimum of freedom for the development of the Ukrainian national and cultural life, are gone.

Guarantees Thrown To Winds

The Polish government, either under the pressure of the tense international situation, or in anticipation of an internal trouble, or, perhaps, desirous of revenge for the failure of its anti-Ukrainian policy of extermination, and unable to calm its own unruly population, has, obviously, become panic-stricken and has unleashed all the elements that breath hatred toward everything Ukrainian. It has thrown to the winds all the guarantees that Poland ever made to the Ukrainians in the international treaties. There is no such thing as civil rights for the Ukrainians in Poland today. They can be suppressed according to the need of the Polish occupant.

Protest in Sejm

In connection with this new wave of unbearable Polish oppression, the Ukrainian representatives, on May last, made an open demand in the Polish parliament for the granting of autonomy to Eastern Galicia in accordance with the Council of Ambassadors' act of 1923. That demand resounded loudly in the press throughout the world. Besides the fact that such a demand does constitute a step toward the rightful solution of the Ukrainian problem, it was doomed to failure before it was even presented, and no satisfactory answer to it is expected. It was an expression of Ukrainian despair rather than anything else, and all the more so since it was sponsored by those Ukrainian groups which until now believed in the possibility of the Polish-Ukrainian cooperation.

But we firmly know that Colonel Konovaletz is our Leader, alive or dead. The path which he indicated to us lies stretched out clearly ahead of us, and that ideal for which he made the sacrifice has become the battlecry of a nation of 45,000,000 people. Our Leader's blood has sanctified the Ukrainian Liberation Movement, it has planted a determination into the heart of every Ukrainian which even the combined forces of our four oppressors will never be able to thwart.

Our fight is fight for right. From the blood and bones, sweat and tears dreams prayers and embattled fury, an everlasting Free Ukrainian Nation must be created. All that which was the flesh of our heroes is mute today... gone into the soil for which they struggled. But their spirits are not mute nor are their dreams at an end. Through us they speak, through us they protest against injustice and demand liberty for our people. They fought the good fight... but have not finished the course.

Now ours is the fight, now is the day to clench our fists and tighten our jaws and face the peril which faces us.

We shall win, with the spirit of our great Leader Colonel Evhen Konovaletz leading us on. Truth is destined to be the victor and we represent the truth. And that truth will be carried to us by victory through our struggle and sacrifice, even through the sacrifice of our lives.

CONNECTICUT SETS PRECEDENT AGAIN.

We, the Ukrainian - American youth, have often been confronted with statements questioning our sincerity and loyalty to our fatherland. However, there have been few instances in which we could establish our definite stand upon this point.

As is already known, this past week-end the Ukrainian Youth Organization of Connecticut held its second annual convention in New Haven. (This is not going to be the customary post-convention report of fine speeches, progress and great hopes for the future welfare of the organization. This is a story of true blue patriotism having been proven during the said time.)

Those of you who have planned and worked to make conventions a success can understand the energy, time and expenditures required for the development of such an affair. You can understand with what bustle and excitement the morning of the first day of the congress was greeted. However, that same day just as things were starting to progress, a most unfortunate message reached the conventioners. The greatly beloved Ukrainian, Col. Eugene Konovaletz, had laid his life on the altar for Ukrainian Freedom. Immediately, the entire committee gathered, and in a short while news was issued that festivities for the three day convention were to be cancelled. Realizing and overlooking the expenses incurred by this move, the group still felt that so great a Ukrainian could properly be grieved and respected only by discontinuing all dancing. Furthermore, this fine gesture was not initiated or promoted by any of the older generation.

It has for long been the habit of Ukrainian youth in Connecticut to do such magnanimous deeds and this act we are proud to add to our annals. Perhaps we did not profit materially but what we have gained spiritually cannot be told. Perhaps much of the youth attending said congress could not sympathize because it could not understand the reason for this change, but on reading this article will rejoin our ranks and redouble their efforts in making us strong and progressive. Most of all, we hope the older generation will realize that the Ukrainian youth in spite of its attachment to America and in spite of its frequent inability to speak the Ukrainian language, is imbued with the true Ukrainian spirit for it has placed Col. Konovaletz, who personified Ukraine, before personal pleasure and materialistic gains.

May Barbel.

Publicity Agent of the UYSO.

THE NATIONALIST

PUBLISHED IN TWO SECTIONS

Vol. IV, No. 71

JUNE 15th, 1938.

SECTION TWO

NEW YORK, N. Y.

Biography of the late Col. E. Konovaletz

Col. E. Konovaletz was born June 14, 1891, in Zashkiv, Western Ukraine. He came of a religious family which for years had followed the clerical profession, although his father was a professor.

The young Konovaletz went to school in his home town and Lviv. Later he enrolled in the University of Lviv. There he plunged into all kinds of Ukrainian activity.

At the University of Lviv there were four Ukrainian Student's Groups ranging from Social Revolutionaries to Nationalists. Konovaletz chose the latter. He helped organize branches of "Prosvita", the Ukrainian educational society; a theatre, and spoke in various villages throughout the area.

War Activities

So intense were his activities that the Austrian police warned him several times to be careful, but he continued until the war broke out in 1914.

He was called to the colors in the Austrian Army and almost immediately was captured by the Russians. He was sent to a large concentration camp where there were hundreds of other Ukrainian prisoners.

It was an anomaly at that time that Ukrainians under Russia were forced to fight Ukrainians under Austria. Many times they refused and finally began sending her Ukrainian forces to the station front.

Konovaletz immediately organized a Ukrainian "rada" or council in the camp. Later he made his escape with other Ukrainians of importance and went to Kiev.

Organized Struggle

There the Central Rada, Ukraine's first Parliament had been organizing after the March Revolution and was struggling with the Russian Provisional Government for autonomy.

Konovaletz believed firmly that Ukraine could win her independence only with the aid of a strong army and began to organize the Ukrainian Sichovi Striltsi. These he led under Gen. Simon Petlura in several famous battles against Red and White Russians and Poles.

When the Ukrainian Republic collapsed in 1920 because of the overwhelming superiority of its enemies, Konovaletz fled to Po-

land. He was soon exiled from there because of his Nationalist activities and for the next decade and a half lived abroad in the thick of the fight for Ukrainian independence.

Since 1920 Konovaletz was commandant of the Ukrainian Military Organization, and since 1925 he had organized Ukrainian Nationalism throughout the world.

He made one brief visit to the United States several years ago and was planning to come again late this year. He was destined to be Ukraine's next leader when she finally shattered the foreign yoke which is now crushing her.

R. L.

OHIO CELEBRATES FIRST NATIONALIST DAY

On Sunday, June 5, 1938, over 2,000 people attended the First Ukrainian Nationalist's Day at Liberty Park, Sharon Line. This was the first Ukrainian Nationalist's Day to be given by the Ukrainian Nationalists in Youngstown, Ohio.

There were many events which made an extremely interesting program.

The sports committee, which included Mike Woloshak, Dan Gill, Metro Fedyna and Nicholas Povalko Jr., conducted a soft ball game — Youngstown vs. Lorain — in which Youngstown was defeated by a score 9-4. Following this came the races. The men's 50 yard dash was won by Charles Shelton and Nick Slovinsky. John Kobut was the winner of the boy's pop drinking contest. In the boy's shoe race Steve Fedyna was the winner. The women's 25 yard dash was won by Miss Pauline Romanovsky, Mrs. Dubas and Mrs. Tennick. Catherine Pastovitch came in first in the girl's dash. The men's pipe race was won by Charles Selchak. In the men's Tug of War, Youngstown beat Sharon.

The program in the afternoon was opened by Charles Serednitsky, chairman, and conducted by Metro Fedyna. The mixed and male choirs from the Ukrainian Orthodox Church, were under the direction of Rev. Stephen Muslychuk. A group of 70 children (Scouts) performed intricate drills also under the capable direction of Rev. Muslychuk.

Speeches were made by Mr. V. Dushnyck, editor of the Ukra-

(Continued on p. 4).

Dutch Post Reward for OGPU Assassin

ROTTERDAM. — The Netherlands Government has offered a reward for the apprehension of the Russian OGPU agent named Walluch who assassinated Col. Evhen Konovaletz with a time bomb last May 23.

The murderer of Ukraine's greatest Nationalist leader escaped, it was believed, on the Russian steamer, Memsinsky, which left Rotterdam immediately after the explosion.

Konovaletz was blown to death as he walked out of a Rotterdam coffee house by a time bomb which had been placed in his pocket. The right leg and left arm could not be found.

Investigation Held

The Dutch government moved immediately to stamp out the widespread OGPU organization extending throughout the country. An investigation was begun to reveal the details of the Soviet Government's secret service, which was discovered to have been operating in Holland for the last five years.

Various conflicting and hazy reports appeared in the press con-

cerning the assassination but the Ukrainian Press Service and the leading Ukrainian Centers in United States learned that Konovaletz died as follows:

Trapped by Agent

He was supposed to meet a representative of the Ukrainian organizations from Great Ukraine under the USSR instead of the representative. Konovaletz met an OGPU agent who took his place. The real representative was arrested in Kiev. The agent then handed Konovaletz a package containing a clock bomb, which exploded as the Ukrainian leader left the cafe.

The funeral was held in Rotterdam several days later, the family arriving from Berlin for the services. Col. Konovaletz is survived by his widow, daughter of a noted Ukrainian attorney in Lviv, Stephan Fedak, and a 12 year-old son.

One report said that another Ukrainian Nationalist named Baranovsky learned of the plot in Prague and flew to Rotterdam to warn Col. Konovaletz but arrived too late.

ORGANIZATION ACTIVITIES

Youngstown, Ohio.

The 87th and 28th branches of ODWU and the 18th branch of YUN in Youngstown, held a special meeting Saturday, June 4, at the Ukrainian Hall.

The honorary speaker, Mr. Y. Dushnyck, editor of The Nationalist opened the meeting by paying tribute to our great Nationalist leader the late Col. Eugene Konovaletz.

Mr. Dushnyck revealed what a great loss the death of Col. E. Konovaletz is to our Ukrainian Nationalists; and as he expressed himself, "Let us not weep for the death of Col. Eugene Konovaletz, but let each one of us show our sympathy by becoming Ukrainian Nationalists in the full, true sense of the word."

A review was given of the latest acts on the part of foreign governments who wish to destroy Ukrainian life. The recent sweep of destructive acts on the part of Poland toward our cultural and religious institutions was brought to the fore.

It was very evident that there is only one solution to our problem and that is complete and unconditional independence.

Mr. Dushnyck concluded with the words "in order that we may enjoy our independence we must be prepared to pay the price that every people in this world paid for theirs."

Officials of the two ODWU branches discussed their celebration to be held on the same day, Sunday, June 5; thus broadening their future plans.

The rest of the evening was devoted to arranging a program in honor of Col. Eugene Konovaletz; which will be held Sunday, June 12th.

"Col. Konovaletz did not live to have a place in our free Ukraine, may God grant him a place in Heaven."

SLAVA UKRAINI!

Kathryn Youskowsky,
Sec. of YUN #618.

Свген Коновалець — постать, що виросла з державного змагання 1918—19 рр., піднеслася як огненний стовп над подоланою Україною й відблиск його осяюватиме ряд майбутніх десятиліть.

Олег Кандиба

ОЛЕГ СУВОРИЙ

ЛИВАР

Бадьора постать середньої постави, бліде подовгасте обличчя з живими очима, запеклость у затиснутих устах, важке підборіддя і хода, як у барса.

Свген Коновалець!

Він вилетів з Божої Праці, невимірний долею, холодно-гнівний, нехвильний і прямо-лінійний вистріл.

Не міг не прийти! Був покликаний мудрістю життя, щоб служити йому ливарем.

Бо життя людське як розчин, що відвіку бурляє й довіку кипітиме на Божих полицях.

Воно часто-густо розсаджує застарілі форми, що дусять, або летиться вверх і невпопад, захлинаючись собою.

Тоді приходять Ливар.

Він не має свого життя. Ним живе доба. Його життя — це колосальна магістрала нації.

Він розпікає до білого людські душі й унапрямлює їх цьогосвітній льот і виливає в них нові форми життя.

Коновалець — Ливар!

Коли Україну погромлено, розп'ято й заковано в нові почвірні пута й почала зівати почварна безнадія і ніщота — Він на чолі центурії безсмертних скеровує безладдя в ритміку нового ладу й розсвічує невольничі ночі нації пожарами шаленства чини й віри!

Це Він переляв стихію Першої Визвольної Війни в суверенний закономірний розвій української революції.

Це він відкрив браму нової, великої і важкої добі і сам став на варті і тільк від нього впала велитенська у вічність...

І всі ми, чи так хочемо чи ні, мусимо вриватися крізь його браму в майбутнє і бути як Божа кара, або зовсім не бути...

Бо нова земля — об'явлена, кораблі змайстровані й усі ми на повному морі, в обіймах рвущих штурмів палаючого хотіння нації, будь нами — Безсмертний Капітан.

Як зі степового граїту тесаний височіє силують цієї постаті й росте з року в рік і розсвічується сліпучістю людини.

В творчій напрузі протиріч дозрів цей муж.

Він живий і веселий, але б'є з нього по-

вага думки. Він ясний і життєрадісний, але чуєш у ньому важкість зосередження і віє від нього туга за чином!

Молодість духа і воля б'є з його постаті, всю особу огортає чар неповторної індивідуальності, що віміє віднаходити в душі співбесідника співзвучні струни довір'я і прихильності.

Чуєш після двох трьох слів, що стоїш перед Вождем з ласки Божої!

Він любить ризик і легковажить небезпекою.

На всі перестороги сміється прижмуреними очима:

— «А тож як має бути?»

І легіони його революціонерів за сотні й тисячі кілометрів чують непомилно відчуттям, яке мають тільки воїни, що на горі веде Герой; тому живуть як він у погорді смерті, — все мужи важкої української правди.

Бо життя від небезпек не відділяш.

Хто живий — у небезпеці.

Але знати життя і мати з ним живу сполуку мусить той, хто покликаний бути майстром життя, щоб перелати його в тривалі форми історії...

Був певний себе, послідовний і твердий як скеля, плакав завжди ініціативу, великий стиль дії і відвагу рішень.

Не був політиком, хоч політика була життєва пристрасть цього воїна з небуденним політичним хистом, що бачив далеко, багато і глибоко.

Коли в листопаді 1918 р. делегація Галицької Національної Ради домагається Січових Стрільців для оборони Львова, Коновалець кидає твердо:

— «Не Львів рішуть — а Київ!»

Був більш чим політиком — був державним мужем!

Він краще розформує за гетьманату Скоропадського полк Січових Стрільців, аніж зламає вірність власному державному проwordові.

Воїн чи революціонер — він завжди державник.

Коли за його почином постає в 1920 р. «Український Революційний Комітет» на Наддніпрянщині, «Воля» на Закарпатті й

Українська Військова Організація в Галичині, а в 1929 р. Організація Українських Націоналістів, він ставить їх відразу на службу цілої нації, відкидаючи всі партійності і партікуларизми.

В основу України, її життя і майбутности він поставив чин.

В горнилі революції перетопиться на крицю людська руда, а з крові й боротьби виросте нова людина — українець.

Великий стратег і тактик української революції, наче батько-дитину, вирощував цю людину, як основу цілого нововпорядкованого українського світу.

Він кликав її, різбив і формував її душу і життя й вона прийшла і була подібна до нього.

— «Коновалець був небуденна людина. Це Вождь з ласки Божої і людина революції. Поза веселим, часом прижмуреними очима,

було чутно розпряжну великої тятиви й суху, але сталеву лапу тигра» — казав Ольжич.

Ця державницька «далекострільність» і «тигряча» непримирність української революції — оце спадщина Ливаря.

Воїни такі — який їх Вождь!

Цей чоловік не любив абстракцій, теорій, ідеологій.

Любив тільки чин і правду, хай вони небезпечні й гіркі!

Оминав критикоманів — їх було й буде завжди тьма!

Шукав друзів і мужів і не боявся суперництва талантів та індивідуальностей.

Не в собі, а над собою поставив свою мету.

— «Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за Ней!»

І він хоч згинув — здобуде її.

Коновалець — Витязь!

В. ПОЛЩУК

Народній Вождь

Травень — місяць відродження та буяння життя. І в історичному бутті нашої нації в травні скрещується багато визначних подій. У травні 1648 року обрано на гетьмана всієї України Богдана Хмельницького. У травні того ж року почалася українська національна революція, доба державного відродження нашого народу під проводом Богдана Хмельницького. У травні 1659 року гетман Іван Виговський щент розбив московські війська біля Конотопу. У травні 1917 року зібрався перший український військовий з'їзд, який започаткував організацію української армії доби Визвольних змагань.

Але травень у нашій історії позначений і кількома трагічними датами. У травні 1861 року Україна ховала на високій Чернечій горі біля Канева тлінні останки свого великого Кобзаря. У травні 1924 року обірвалося в київській'в'язниці життя Миколи Міхновського, провідника українства нової доби. У травні 1938 року на вулиці Роттердаму підступно вбито голову проводу Організації Українських Націоналістів полковника Євгена Коновальця. У травні 1926 року загинув мученицькою смертю від руки большевицького агента Симон Петлюра, той, хто у Визвольних змаганнях 1917—1921 рр. вказав нашому народові шлях у майбутнє.

Переламові історичні епохи в житті народів, коли до політичного життя приходять широкі народні маси, творять небуденних, визначних особистостей, які стають вождями нації. Перша українська революція 1648 року породила її вождя і надхненника Богдана Хмельницького, що за дуже короткий період

— лише 10 років — поклав підвалини і створив українську козацьку державу.

Українські визвольні змагання, що почалися в 1917 році, створили і висунули до проводу свого народнього вождя і державного діяча Симона Петлюру, який є нерозривно пов'язаний з цією добою, став символом і виразником вічних прагнень українського народу до життя в самостійній і суверенній державі.

Сьогодні, в двадцятьдругу річницю трагічної загибелі провідника українського народу доби Визвольних змагань, з сумом скиляємо голови перед могилою Симона Петлюри. Він тридцять років тому очолив національно-державний здвиг українського народу, вказавши йому шлях у майбутнє через боротьбу з відвічним ворогом України — московським імперіалізмом.

У ті, вже досить далекі часи, в добу великого пориву та неймовірно-важкої боротьби пробудженого революцією народу, високо піднеслася постать сина сорокап'ятимільйонної української нації, державного провідника й діяча Симона Петлюри. Його ім'я назавжди пов'язане з молодістю української державою, створеною на уламках московської імперії.

Не довго, лише чотири роки існувала Українська Незалежна Держава, але визначний шлях пройшов український народ за ці чотири неповні роки. Не зважаючи на неуспіхи і поразки Визвольних змагань, наш народ у ті роки домігся величезного поступу на всіх ділянках. Виборів він це в першу чергу завдяки проводові і величезній енергії

Симона Петлюри. І якщо сьогодні існує сурогат української державності у формі УССР, в якому блимають вогниці українського життя, не зважаючи на спроби окупантів погасити його, то це ми завдячуємо добім визвольних змагань і його провідникові. Бо український народ у ті роки виявив таку воїстину немирущю волю до життя, що її неспроможні були протягом тридцяти років вбити московські більшовики. За чотири роки створено з хаосу повстань, з полум'я пожеж, з розбурханої народньої стихії основи державної організації.

У нашу свідомість Симон Петлюра увійшов і як невтомний працівник пера і редактор, і як організатор і головний командувач військ Української Народньої Республіки, і як голова уряду цієї держави. Він, син полтавського візника, вийшов з народу і разом зі своїм народом ріс, виростаючи на загально-визнаного вождя і провідника воскреслої нації.

Скидаючи шкарлупиння рабства і гнобительські кайдани, рішуче пориваючи з традиціями наївної, безвольної віри в гуманність московської демократії, в спільність українських і московських інтересів, Симон Петлюра сміливо повів український народ на боротьбу за здійснення його справедливих суверенних прав.

Як людина волі і чину, як народжений національною революцією провідник, він у ті часи, коли діячі Центральної Ради нерішуче тупцювалися між «автономією» і «спільним революційним фронтом», заколисані ліберальними, «демократичними співами» московських провідників від Керенського аж до Леніна включно, він упевнено взявся тоді за єдино реальну справу — творення української революційної армії.

Він головує в Генеральному військовому секретаріаті, а згодом перебирає провід військового міністерства Української Народньої Республіки. Симон Петлюра наполегливо працює для організації єдино можливої анти-більшевицької протидії у формі збройної боротьби. Він сміливо кидає в широкі маси гасла захисту України від московського імперіялізму, убраного в більшевицькі шати.

І Симон Петлюра, не мавши ніякої військової підготовки і освіти, довершує на цій

ділянці визначних успіхів. Створені під його проводом полки і дивізії, загони повстанців протягом років у неповторно-важких умовах провадять боротьбу за суверенні права нації.

Симон Петлюра був єдиною людиною, що спромоглася залізною рукою придушити повстання робітників у київському Арсеналі, спровоковане більшовиками. З рушницею в руках, разом з сотнями інших вояків він іде на штурм більшевицької твердині в столиці України і здобуває її, відновлює лад і спокій у Києві. У рішучий момент, коли треба було організувати збройну боротьбу з більшевицькою Москвою, в грудні 1918 року він стає головним командувачем військ Української Народньої Республіки і відтоді до останніх днів свого життя не покидає зброї.

Стомлені першою світовою війною, розкладені демо-соціалістичною пропагандою уряди й народи тодішньої Європи не зрозуміли сенсу нашої боротьби. Вони не добачили, що збройна боротьба українського народу з більшевицьким імперіялізмом, не приватна справа українців, а справа всіх народів, яким загрожує інтернаціональний більшовизм. Вони не підтримали наших героїчних змагань. Вони не усвідомлювали, що разом з рідною землею ми боронили в 1918—1921 рр. і Європу. Тоді в степах України вирішувалася не тільки доля Хоркова й Києва, але і Відня та Праги. Байдуже спостерігаючи героїчний спротив українського народу більшевицькій навалі, вони готували ґрунт для опанування Москвою майже половини європейського континенту, яке сталося у висліді другої світової війни.

Ім'я Симона Петлюри золотими літерами записано на сторінках історії України, як символ її боротьби проти поневолення і пригноблення. У цьому причина такої популярності і немирущюї любови до особи вождя. Як не намагаються наші вороги знеславити, забризкати скаженою слиною постать того, хто очолив визвольні змагання, ім'я Симона Петлюри живе і вічно житиме в серцях переможеного, але не подоланого народу. Бо ті ідеали, за які він боровся і вмер мученицькою смертю на вулицях Парижу, ідеали власної державності і суверенності з правдивим народоправним ладом, є ідеалами найширших народніх мас України.

25. V. 1926 — 23. V. 1938

Симон Петлюра — Євген Коновалець... Два великі імена, дві травневі дати. На вулицях Парижу й Роттердаму в ці травневі дні розквіту природи пролилася кров вірних синів українського народу, вождів української нації. В золоті травневого сонця, в голубих просторах землі червоними квітками проли-

лася на чужині українська кров і перед цим світлом засвідчила живучість української політичної ідеї.

Вбиваючи Петлюру й Коновальця, ворог хотів убити Українську Націю. Але як червоні травневі квіти говорять нам про життя і розквіт, так і червона українська кров про-

лита в боротьбі говорила, говорить, і буде говорити вічно про життя і невмиручість нації. Два імена світять нам і сьогодні, в перспективі пройдених літ особливо значущими і глибокими символами. Як верховини Української Національної Революції на двох етапах її все більшого поглиблення і розвитку. Як уособлення двох епох в історії розвитку української політичної думки і світогляду. Як живе втілення національних прагнень України та її невагашенної волі, не зважаючи ні на які жертви і перепони, пробити свій власний шлях у майбутнє.

Як вожді нації...

Бездержавне існування Українського Народу не сприяло культурі власних національних героїв і провідників Української Нації. Видатні люди нашого народу не мали сприятливих умов для свого всебічного зросту, вияву. Ми мусіли шанувати чужих вождів. Наших обкидували гряззю, винищували в катівнях НКВД, стріляли ізза рогу, на вулицях Парижу й Роттердаму. І це не випадково. Ворог краще за нас розумів, що таке є вождь і яка роль людей, які підносяться на ступінь вождя своєї нації. Такими були Петлюра і Коновалець. Стріляючи в них — ворог ціляв в серце і душу української нації. Ідея вождівства і вождь в українському національному світогляді і в його державно-політичній системі є абсолютно відмінними від ідеї вождя у фашистів чи націонал-соціалістів. Це твердження дехто може прийняти як пусту заяву, що не відповідає дійсності, або як банкрутство українського націоналізму і здачу ним позицій. Але ж про це завалямо не від сьогодні, коли збанкрутував був фашизм. Ще тоді, коли фашизм був на піднесенні, в 1935 році, головний теоретик і ідеолог українського націоналізму М. Сіборський писав: «Диктатура для фашизму не є переходовим станом. Вона є стабільним елементом устрою та випливає з певних рис фашистівської ідеології, що творить культ сильної одиниці-вождя і провідної меншости, при одночасному недовір'ї до budouчої ролі народних мас. Провідна еліта творить і наказує; маси виконують і повинуються — така формула фашизму». «Ми задивляємося на засади диктатури фашизму з певною критичністю»... З такою ж критичністю українські націоналісти відносяться і до українських «надмірних (і часто непокликаних...) ідеалізаторів режиму диктатури та її методів»... «Чи дійсно народні маси — це лише „юрба“, що її отарна психіка, примітивність і ворохобність унеможливають творчість і засуджують її лише на роль сліпого знаряддя в руках провідної меншости?» і далі М. Сіборський відповідає на це: «Коли б не ті (погорджувані деякими із наших «консервативних аристократів») українські маси — не існували б сьогодні підстави відродження Визвольної Ідеї, бо якраз наша стара «еліта»

не лише не спричинилася до її скріплення, але стала середником її нищення у ворожих руках (ці явища бачимо ще й сьогодні). Наша історія дає справді рідкий приклад, коли не еліта, лише власне народні маси стимулюють появу нової провідної меншости, видвигаючи її на кін життя зі своїх невичерпаних творчих глибин». «Справжня сила політичного устрою і тих ідей, що в ньому заложені, найкраще унагальнюється в умовах відповідної свободи, де, при збереженні авторитету влади і її провідної зверхности, забезпечені суспільству необхідні сфери критичного думання, чинної співучасті в державному житті й самовиявлення». (Інж. М. Сіборський — «Націократія»). Отже, українські націоналісти, об'єднанні в ОУН, не лише на словах, а й на ділі, в своїх концепціях, заперечують диктатуроманію фашистівського гатунку. Але нашим деяким ідеологічним противникам до цього байдуже. Для них досить одного слова «націоналізм», щоб підняти гістеричний лемент: гвалт! Рятуйте! Українські фашисти хочуть нам накинути вождя і задавити нас своєю диктатурою. І ось такі люди лізуть тепер у політику! Для простої, нормальної людини ясно, що націоналізми при своїй певній аналогічності мають кожний своє власне світоглядове й політичне обличчя. З цих причин не слід плутати, скажімо, український націоналізм, націоналізм пригнобленої нації українського народу з німецьким націоналізмом і націоналізмом імперіалістичного поневолення інших народів. Так само як англійський соціалізм Бевіна не можна змішувати з московським соціалізмом Сталіна...

Український народ і в найтяжчі часи історії висував з надр своїх талановитих провідників і вождів, політичний і духовий провід нації. Ці люди не завжди ставали свідомими і популярними серед цілого народу. Вороги України нищили їх і плямували всіма засобами. Не було часу і умов, щоб вони дістали за свої заслуги титул вождя від самого народу. І це до України перш за все стосуються слова поета: «Як в нації нема вождя, тоді вожді її поети». Не маючи змоги діяти на політичній арені, покликани на вождів особистості діяли, де могли. Так Шевченко став визнаним Духовим Вождем Нації. І не випадково воріг ціляв у серце Петлюри і Коновальця. Ворог ціляв у серце і душу української нації — в її вождів.

І коли ми приглянемося до того і другого, як живого втілення вождя і вождівства — перед нами знову ж постає свій український варіант вождя і своє українське розуміння вождівства.

Петлюра... Це він, коли історія поставила його на чолі української визвольної боротьби оголосив про свій відхід від партійницької лінії і поставив себе на службу цілому українському народові. Ця ж риса зрозуміння шкідливості партійницького роздріб-

нення і ворогування і зрозуміння єдності народу і нації навкола єдиного проводу була властива і Коновальцеві... Коновалець не з усім погоджувався в політиці Центральної Ради. Але він не міг стати на шлях бунту й переворотів, не рахуючися з обставинами, коли навіть і переворот підривав сили національної революції і загрожував втратою української державности. Збереження національних сил української державности — було вище всього. Не бунт, творення криз і переворотів, а напружена праця, щоб у ній знайти розв'язку й направу відносин і єдність — такий шлях українського вождя. Принциповість і вірність державному проводові — найвищий закон.

Коли стався гетьманський переворот, Коновалець уважав за краще, щоб Січові Стрільці були розформовані, ніж зламати вірність своєму державному проводові. А тоді, коли йшла підготовка до протигетьманського повстання, Коновалець робить усе, щоб відсунути катастрофу, яка загрожувала са-

мому існуванню Української Держави. Він обіцяє гетьманові свою лояльність, якщо той стане на позиції самостійности Української Держави. У відповідь наспів маніфест про федерацію з Москвою. Залишився єдиний шлях — боротьба з зброєю в руках. Січові Стрільці рушили на Київ. 14 грудня 1918 р. Коновалець, в чолі Осадного Корпусу Січових Стрільців, здобуває столицю для Директорії... Нам можуть нагадати про традицію «махнівщини» і отаманії, які, на жаль, мають місце і в наші часи і, на жаль, також серед людей, які іменують себе націоналістами. Але, як відомо, це в інтересах ворогів України бачити лише ці негативні традиції і їх визначати, як сутеве для українського націоналізму. ОУН поборює отаманію і орієнтується на те, що є творчим і конструктивним в процесі Української Революції. І це є найкращою нашою «пошаною ділами» світлої пам'яті національних героїв — Петлюри і Коновальця...

Т. ТАЧИНСЬКИЙ

„До України“

Ой з-за гори, із-за кручі
Да скриплять вози йдучи,
А попереду козаченько
Так вигукує йдучи:
„Україно, Україно,
Моя рідна мати!
Чи ще довго над тобою
Будуть панувати?“

„Чи ще довго кривавицю
Будуть з тебе пити
Та й діточок твоїх бідних
В кайданах водити?
„Твоя слава у могилі,
А воля в Сибіру.
От що тобі, матусенько,
Москалі зробили!“

„Гукни-ж, гукни, Україно,
Нещасная вдово!
Може діти на твій голос
Обізвуться знову!“

„Може знову розв'яжуться
Зв'язані руки,
Може знову бряжчатимугь
Козацькі шаблюки!“

„Може військо запорожське,
Як море, заграє,
А дівчина, як і перше,
Пісню заспіває!“

„Тоді вже нас не забудуть
І московські внуки,
Бо кров за кров катам нашим
І муки за муки!“

„Гукни-ж, серце-Україно,
Та тільки скоріше,
Бо чим далше ссуть кров нашу
Все більше, та більше!“

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

XX

БАРАН ОСИП	\$.120.00.	ШЕРЕЛІС РОБЕРТ.	\$.5.00.
БІЛИК МИКОЛА, бензинова		ЗЕЛЕЗ, ВОЛОДИМИР	\$.5.00.
обслуга ШЕЛЛ, 2100. Рідж		ТУПІСЬ СТЕПАН	\$.4.00.
1 Кулвер, Тел. 266.9992.	\$. 80.00.	ОСТАПЧУК РОМАН	\$.3.00.
ІВАН і МАРІЯ КУЧМИ м'ясні		СЕМАНЮК ВАСИЛЬ	\$.3.00.
вироби 100¢ Гудсон Аве	\$.20.00.	БІЛИК ЛЮБОМИР	\$.2.00.
КАХНИКЕВИЧ ТАРАС КУТИ		БІЛИК РОМАН	\$.2.00.
683, Гудсон Аве	\$.10.00.	ЦЮГА ВОЛОДИМИР	\$.2.00.
Др. ОСТАПЧУК ЯРОСЛАВ	\$.10.00.	ДЗЮБА ПЕТРО	\$.2.00.
БАРАНЬЯК МИКОЛА	\$. 5.00.	ГОЙ ВАСИЛЬ	\$.2.00.
БЕРГЕР ПЛОМБІНГ СУПЛЯЙ	\$. 5.00.	ГРАБАР АЛЕКСАНД.	\$.2.00.
БОДНЕР БЕКЕРІ	\$. 5.00.	ІВАНЦІВ ВАСИЛЬ	\$.2.00.
ХАРЧУК ІВАН	\$. 5.00.	ЮРКІВ ПАВЛО	\$.2.00.
ФЕДУНИШИН ІВАН	\$. 5.00.	КУШНІР КЛІЯН	\$.2.00.
ФІТЧ ФОРНІЧЕР	\$. 5.00.	КУЗИЛЯК РОМАН	\$.2.00.
ГАРРІС ПАВЛО	\$. 5.00.	ЛЕХНОВСЬКИЙ ІВАН	\$.2.00.
ГОШОВСЬКИЙ ОМЕЛЯН	\$. 5.00.	ЛЕШЧИШИН ПЕТРО	\$.2.00.
ГРИШК ІВАН	\$. 5.00.	ЛЕВИЦЬКИЙ РОМАН	\$.2.00.
КАСИЯНЧУК ІЛІЯ	\$. 5.00.	ЛУЧАНКО АНАСТАЗІЯ	\$.2.00.
КІФЕР ПЛОМБІНГ СУПЛЯЙ	\$. 5.00.	МОНЧУК СТЕПАН	\$.2.00.
Др. КІНДРАТ ІВАН	\$. 5.00.	МИГОВИЧ М.	\$.2.00.
КІРЧЕЙ ІВАН	\$. 5.00.	ОЛЕКСИН ІВАН	\$.2.00.
КРИЧУК СТЕПАН	\$. 5.00.	ОМЕЦІНСЬКИЙ ЗЕНОН	\$.2.00.
ЛЯЛЬКА МИХАЙЛО	\$. 5.00.	ПАВЛИШИН СТЕПАН	\$.2.00.
ЛУЧАНКО МИРОН	\$. 5.00.	ПРУЖНЯК СТЕПАН	\$.2.00.
МАНКІВСЬКИЙ КАРЛО	\$. 5.00.	СЛОБОДИНСЬКИЙ М.	\$.2.00.
МАТІЙЧИН ВАСИЛЬ	\$. 5.00.	ШИМІН ПАВЛО	\$.2.00.
МУЗИЧУК ВАСИЛЬ	\$. 7.00.	ВЕРГУН РОМАН	\$.2.00.
ОЛЕКСИК ІВАН	\$. 5.00.	ГУБАР ГРИГОРІЙ	\$.1.00.
ПАКОШ ВАСИЛЬ	\$. 5.00.	КОСТЮК РОМАН	\$.1.00.
ПАНЬКІВ ВАСИЛЬ	\$. 5.00.	МАТІЇВ О.	\$.1.00.
ПОВХ АНДРІЙ	\$. 5.00.	ПАВЛИК ІВАН	\$.1.00.
СЕРНА ПАВЛО	\$. 5.00.	ШВЕЦЬ СТЕПАН	\$.1.00.
СЕРВЕТНИК ІЛЬКО	\$. 5.00.		

У С І М Ж Е Р Т В О Д А В Ц Я М Ш И Р А П О Д Я К А
 З А У М О Ж Л И В Л Е Н Н Я П О Я В И Ц І Є І
 С К Р О М Н О Ї О Д Н О Д Н І В К И .

УПРАВА 20-го ВІДДІЛУ О.Д.В.У.
 В РОЧЕСТЕР.Н.Й.

EDITED AND PUBLISHED BY O.D.W.U. BRANCH 20

(ORGANIZATION FOR THE REBIRTH OF UKRAINE)

ROCHESTER, N.Y.

MAY, 1968.

Друкарня

